

Sveaskog: Ambitiös skogsvård lönar sig

Skogsvården och skogs-skötseln betyder mycket för ekonomin. I samband med Sveaskogs skogsvårdsutredning besöktes Skogforsks gallringsförsök i Kolfallet. Från vänster Marie Larsson-Stern, Fredrik Gunnarsson och Roger Hällestrand. Foto: Mats Hannerz

En mer aktiv skogsvård i form av nya trädslag, gödsling och bättre förädlat material ökar inte bara tillväxten i skogen. Det är bra för plånboken också.

Den statliga skogsägaren Sveaskog började satsa stort på förädlat plantmaterial och gödsling i början av 2000-talet. De högre skogsvårdsambitionerna har ökat lönsamheten på de åtgärdade arealerna med 40 procent. Men det finns mer att hämta.

Sveaskog har med hjälp av Skogforsk analyserat hur tillväxt och lönsamhet påverkas av olika skötselåtgärder. Man ville också ha en vägledning för hur olika åtgärder bör prioriteras i förhållande till varandra.

Analysen visade att tillväxten på Sveaskogs marker kan öka med tolv procent. Då ökar också den långsiktiga lönsamheten i skogen med 35 procent jämfört med dagens nivå.

Förädlade plantor

Störst effekt på tillväxt och lönsamhet har förädlade plantor. Rapporten visar att Sveaskog kan bli bättre på att utnyttja särplockat material i fröplan-

tager och att odla fram bra plantor från gransticklingar.

Särplockning innebär att kottar för plantproduktion samlas från de genetiskt allra bästa plantagetraderna, medan resten av fröet exempelvis kan användas för skogssådd.

Förädlade plantor och gransticklingar kan tillsammans öka tillväxten med drygt 1,2 miljoner kubikmeter om året. Då ligger ändå en begränsning för gransticklingar – de får användas på högst fem procent av förnyngsarealen i Götaland och Bergslagen.

Både särplockning och sticklingar är mycket lönsamma åtgärder.

Lärk och contorta

Nya trädslag har också stor potential.

Om fem procent av arealen i södra Sverige planteras med hybridlärk ökar tillväxten med 50 000 kubikmeter per år. I norr kan sibirisk lärk ersätta gran på en del marker. Tillväxt-effekten är inte lika stor, men trädslaget blir lönsamt, eftersom det har kortare omloppstid och högre virkesvärde.

Även contortatalen har potential. Idag har Sveaskog contorta på 90 000 hektar,

men arealen kan långsamt öka till 125 000 hektar. Det skulle öka tillväxten med drygt 200 000 kubikmeter om året.

Alla de här trädslagen är lönsamma enligt kalkylerna.

Hybridasp kan också höja tillväxten väsentligt, dock till ett högre pris än de andra trädslagen.

Gödsling

Gödsling kan bedrivas på större arealer än idag. Traditionell fastmarksgödsling på 19 000 hektar om året skulle ge totalt 332 000 kubikmeter om året. Det är lönsamt, även om kostnaden är relativt hög. Torvmarksgödsling är lönsam, men arealerna är små och den totala tillväxtökningen blir därför måttlig.

Andra lönsamma åtgärder är dikesrensning och energivedsuttag i täta ungskogar.

Röta och älg minusposter

Utredningen tittade också på vad man kan göra åt olika tillväxthämmande faktorer.

Rotröta är ett gissel, men stubbehandling i både gallring och slutavverkning på bördig granskog skulle löna sig och dessutom rädda runt 140 000 kubikmeter mer per år.

Älgskadorna betyder mycket på ett stort innehav och med så stor tallandel som Sveaskog har. Med dagens skadenivåer på älgbetning förlorar Sveaskog ungefär 850 000 kubikmeter om året. Om skadorna kan sänkas en skadeklass stannar tillväxtförlusterna på knappt 600 000 kubikmeter.

Översyn av skötselstrategin

Skogforsks utredning är ett underlag när Sveaskog ska utveckla sin strategi för skogs-skötseln. I praktiken kanske inte alla åtgärder blir aktuella på alla föreslagna arealer.

– Hur mycket det kan bli i verkligheten återstår att se. Vi måste även väga in andra aspekter, som påverkan på biodiversitet, rekreation, jakt, rennäring och social acceptans, säger skogsvårdschef Marie Larsson-Stern i ett pressmeddelande från Sveaskog. /MH

En sammanfattning av rapporten kan laddas ned från Sveaskogs hemsida (leta upp Pressmeddelande från 22 september 2011).